

Gezag en onderhoudsplicht

We hebben gemerkt dat voor veel mensen onduidelijk is wie de kosten van een pleegkind moet betalen. Daarom hebben we een overzicht gemaakt dat hierover duidelijkheid geeft. Dit overzicht is voor pleegouders, en voor hen die met pleegouders te maken hebben.

Allereerst moeten we een aantal zaken van elkaar scheiden. Er is namelijk een duidelijk onderscheid tussen:

1. Het verzorgen van een kind
2. Het dragen van het gezag over een kind.
3. De onderhoudsplicht hebben voor een kind.

Deze zaken worden nu vaak ten onrechte aan elkaar gekoppeld. Er wordt vanuit gegaan dat de gezagsdrager en/of verzorger ook degene is die moet betalen. Hierdoor worden pleegouders, en vooral pleegoudervoogden, ten onrechte aangesproken voor het betalen van rekeningen t.b.v. het kind. De pleegoudervoogd heeft weliswaar het gezag (bepalen), maar niet de onderhoudsplicht (betalen). Ook hoeft een voogd niet altijd het kind zelf te verzorgen. Hieronder een aantal voorbeelden.

1. Verzorging

Wanneer je een pleegkind verzorgt binnen je gezin dan ontvang je pleegvergoeding. Pleegvergoeding is volgens de wet voor de dagelijkse kosten die normaliter met verzorging gemoeid zijn. Gaat het om een OTS of voogdijplaatsing, dan hebben pleegouders ook recht op een vergoeding van de bijzondere kosten. Pleegzorgaanbieders en de gemeenten bepalen zelf welke kosten als bijzondere kosten vergoed worden. Vaak gaat het om een bijdrage aan de schoolkosten, vervoerskosten en incidentele hoge medische kosten. De pleegzorgvergoeding hangt direct samen met het verzorgen van het kind. Wanneer het kind niet meer in het pleeggezin verblijft, dan stopt de vergoeding. Formeel ben je dan ook geen pleegouder meer.

Meer informatie over de pleegvergoeding en de bijzondere kosten vindt u in het [Overzicht financiële regelingen pleegzorg](#).

2. Gezag

Een pleegoudervoogd heeft het gezag over het kind. Dat betekent dat de pleegoudervoogd alle beslissingen over het kind neemt. Het beëindigen van een pleegzorgplaatsing van een kind jonger dan 18 jaar beëindigt niet de voogdijmaatregel! Een pleegoudervoogd blijft voogd van het voormalig kind, ook al woont het kind niet meer bij hem. De voogd blijft het gezag houden en blijft dus de beslissingen nemen.

Alle kindbeschermingsmaatregelen vervallen in principe wanneer het kind 18 wordt.

3. Onderhoudsplicht

Pleegouders worden in principe *nooit* onderhoudsplichtig. Ouders blijven onderhoudsplichtig voor hun kinderen tot het kind 21 jaar is, ook wanneer hun gezag is beëindigd. In sommige gevallen loopt de onderhoudsplicht van ouders zelfs nog door tot na het 21ste jaar, nl wanneer het kind behoeftig is.

Hierop is één uitzondering. Dit zijn voormalig pleegouders die tweehoofdige voogdij hebben over hun pleegkind.

Deze situatie ontstaat wanneer het pleegkind jonger dan 18 jaar het pleeggezin van de pleegoudervoogden met tweehoofdige voogdij verlaat, om bijvoorbeeld in een instelling of ander pleeggezin te gaan wonen. De pleegoudervoogden zijn dan geen pleegouders meer maar worden burgervoogden met tweehoofdige voogdij, en zij hebben onderhoudsplicht. Dit is een onbedoeld effect van de wet. Bovendien komt de pleegvergoeding te vervallen omdat de voogden het kind niet meer verzorgen. Het is mogelijk om via de rechter één voogd te laten ontslaan en dus over te gaan naar eenhoofdige voogdij. De onderhoudsplicht vervalt dan en komt weer bij ouders te liggen. De vraag blijft of zij aan hun onderhoudsplicht kunnen voldoen.

Ouders zijn weliswaar onderhoudsplichtig maar kunnen of willen vaak de kosten niet dragen. Waar het kind dan terecht kan als er kosten gemaakt moeten worden voor zijn of haar verzorging is onduidelijk. Vooral voor pleegoudervoogden waarvan het pleegkind het pleeggezin verlaat om in een instelling te gaan wonen, levert dit problemen op. De pleegzorgvergoeding vervalt en zij worden (al dan niet ten onrechte) door de instelling aangesproken voor de gemaakte kosten. Wanneer niemand de verantwoordelijkheid voor de kosten van deze kinderen op zich neemt zijn het vaak de (voormalig) pleegouders die uit eigen middelen betalen wanneer zij dat kunnen. Pleegouders voelen zich moreel verantwoordelijk, ook al zijn zij dat formeel niet. Hierdoor wordt naar ons idee teveel van pleegouders gevraagd. Zij doen op alle vlakken al enorme investeringen in deze kinderen.

Juridisch kader	Verzorging	Gezag	Onderhoudsplicht
Kind woont thuis (met of zonder OTS)	Ouders	Ouders	Ouders
Vrijwillige pleegzorgplaatsing	Pleegouders, zij krijgen hiervoor een pleegzorgvergoeding	Ouders	Ouders, zij betalen de kosten die niet uit de pleegvergoeding moeten of kunnen worden betaald.
OTS pleegzorgplaatsing	Pleegouders, zij krijgen hiervoor een pleegzorgvergoeding en hebben recht op vergoeding van bijzondere kosten	De gezinsmanager van de G.I. samen met de ouders	Ouders, zij betalen de kosten die niet uit de pleegvergoeding moeten of kunnen worden betaald.
Voogdij bij de G.I.	Pleegouders, zij krijgen hiervoor een pleegzorgvergoeding en hebben recht op vergoeding van bijzondere kosten	De voogd van de G.I.	Ouders, zij betalen de kosten die niet uit de pleegvergoeding moeten of kunnen worden betaald.
Pleegoudervoogdij, één- en tweehoofdig. (kind woont bij de pleegoudervoogd)	Pleegouders, zij krijgen hiervoor een pleegzorgvergoeding en hebben recht op vergoeding van bijzondere kosten	Pleegouders	Ouders, zij betalen de kosten die niet uit de pleegvergoeding moeten of kunnen worden betaald.
Voogdij eenhoofdig (kind woont niet bij de voogd)	De instelling waar het kind verblijft of een pleeggezin anders dan de voogd.	De (voormalig pleegouder)voogd	Ouders
Voogdij tweehoofdig (kind woont niet bij de voogd)	De instelling waar het kind verblijft of een pleeggezin anders dan de voogd.	De (voormalig pleegouder)voogden	De (voormalig pleegouder)voogden
Pleegzorgplaatsing 18+	Pleegouders, zij krijgen hiervoor een pleegzorgvergoeding	Het kind	Ouders, zij betalen de kosten die niet uit de pleegvergoeding moeten of kunnen worden betaald, tot het kind 21 jaar is. Soms langer als het kind behoeftig is.